Urząd Statystyczny w Zielonej Górze
65-954 Zielona Góra, ul. Spokojna 1
http://zielonagora.stat.gov.pl/
tel. 68 32 23 112, fax 68 32 536 79

BUDŻETY

JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM W 2013 R.

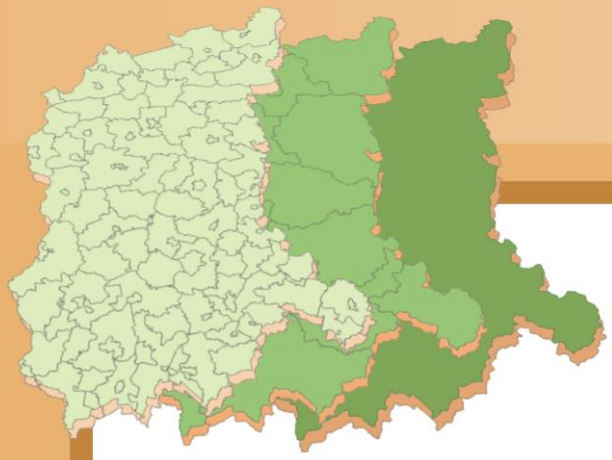

Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Kierownik - tel. 68 3223 192
Informatorium statystyczne - 68 3223 119, 68 3223 128, 68 3223 147
Analizy statystyczne - tel. 68 3223 193, 68 3223 166
Skład i opracowanie graficzne - tel. 68 3223 190

UWAGI OGÓLNE

Podstawowe zasady gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego (JST) określają:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. ***o finansach publicznych oraz przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych*** (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 i 1241),
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. ***o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*** (Dz. U. 2003 r. Nr 203, poz. 1966, z późn. zm.),
- ustawa z 20 lutego 2009 r. ***o funduszu sołeckim*** (Dz. U. nr 52 poz. 420),
- ustawa z 20 listopada 2009 r. ***o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*** (Dz. U. Nr 215, poz. 1664).

Rejestracja dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych w gospodarce budżetowej prowadzona jest zgodnie z klasyfikacją budżetową. Nowa klasyfikacja budżetowa została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 207) z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2010 r.

Dochody budżetowe grupowane są zgodnie ze szczegółową klasyfikacją budżetową według działów i rozdziałów (określających rodzaj działalności) oraz według paragrafów według rodzaju ich źródeł. Wydatki systematyzowane są w ramach tej klasyfikacji zgodnie ze szczegółowym ich przeznaczeniem.

Dodatkowo wyróżnia się kategorie dochodów i wydatków: majątkowe i bieżące. Dochody majątkowe obejmują: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku, dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Do wydatków majątkowych zaliczane są wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne, wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego. Dochody bieżące stanowią różnicę po wyłączeniu dochodów ogółem z dochodów ogółem dochodów majątkowych, zaś wydatki bieżące to różnica pomiędzy wydatkami ogółem a wydatkami majątkowymi.

Na dochody JST składają się:

- DOCHODY WŁASNE, tj.:
  - udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT);
  - dochody uzyskiwane przez samorządowe jednostki budżetowe oraz wpłaty od samorządowych zakładów budżetowych;
  - dochody z majątku JST;
  - spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST;
  - dochody JST z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych od ustawy dochodach jednostek samorządu terytorialnego przepisach;
  - 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami;

- odsetki od pożyczek udzielanych przez JST od nieterminowo przekazywanych należności oraz od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych JST;
- inne dochody należne JST (określone na podstawie odrębnych przepisów od zawartych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

Ponadto dochodami własnymi gminy były:

- wpływy z podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego, od środków transportowych, dochodowego od osób fizycznych opłacanego w formie karty podatkowej, od spadków i darowizn, od czynności cywilnoprawnych;
- wpływy z opłat: skarbowej, targowej, miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów, eksploatacyjnej oraz innych (uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów niż zawartych w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

W przypadku powiatów dochodami własnymi były dodatkowo: wpływy z opłat, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów niż zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

- DOTACJE
  - dotacje celowe
    - z budżetu państwa: na zadania własne, na zadania z zakresu administracji rządowej, na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
    - na zadania realizowane na podstawie porozumień JST;
    - z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań;
    - otrzymane z funduszy celowych.
  - **dotacje §§ 200 i 620**, tj. dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich. Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami JST mogą być, między innymi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

W świetle ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, istnieje również możliwość uzyskania przez JST dofinansowania wymaganego przy realizacji projektów finansowanych z udziałem środków unijnych ich wkładu własnego ze środków budżetu państwa.

- SUBWENCJA OGÓLNA jest ustawowo określonym świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz poszczególnych JST. Subwencja ogólna składa się z części:
  - **oświatowej** – przyznawanej na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek, jak również na dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez inne niż JST osoby prawne oraz przez osoby fizyczne;

- **wyrównawczej** – finansującej świadczenia z pomocy społecznej oraz zmniejszającej dysproporcje poziomu dochodów gmin, powiatów, województw;
- **równoważącej** – przyznawanej: gminom w związku z przekazaniem dodatkowych zadań z zakresu pomocy społecznej (np. dodatki mieszkaniowe) oraz powiatom - na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz w związku ze zróżnicowaniem sieci dróg powiatowych;
- **regionalnej** – przyznawanej na uzupełnienie dochodów województw o niższej ze względu na różnice potencjału gospodarczego wydajności fiskalnej;
- **rekompensującej** dochody utracone przez gminy. Część ta od 2005 r. wyrównuje ubytki dochodów w związku z wprowadzeniem zwolnień z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na podstawie zmienionego zezwolenia na prowadzenie przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Na podstawie ustawy o finansach publicznych w planie wydatków bieżących budżetu JST wyodrębniane są m.in.:

- wynagrodzenia i składki do nich naliczane,
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostek budżetowych,
- dotacje na zadania bieżące,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez JST,
- na obsługę długu JST,
- wydatki na programy finansowane z udziałem środków z budżetu UE oraz pozostałych środków ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Na podstawie ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96 poz. 603) w województwie lubuskim wydzielono 12 powiatów i 83 gminy (w tym 2 miasta mające status miasta na prawach powiatu). Spośród 1022,3 tys.[a] mieszkańców województwa lubuskiego najwięcej (40,3%) stanowią mieszkańcy 33 gmin miejsko-wiejskich. Dalsze 38,1% stanowią mieszkańcy 9 gmin miejskich, w tym 23,8% to mieszkańcy miast na prawach powiatu: Gorzowa Wlkp. i Zielonej Góry. Pozostałe 21,6% mieszkańców województwa koncentruje 41 gmin wiejskich.

I. DOCHODY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W 2013 r. dochody JST wyniosły 4738,4 mln zł i były o 9,0% wyższe niż w 2012 r. Ponad połowę ogółu dochodów JST zrealizowały gminy (51,9%), w tym 27,5% - gminy miejsko-wiejskie, a 20,8% - miasta na prawach powiatu. Dochody budżetów powiatów i budżetu województwa stanowiły łącznie 27,3% ogółu dochodów budżetów JST w województwie.

[a] Ludność faktycznie zamieszkała, z uwzględnieniem wyników NSP 2011.

Tabl. 1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

Wyszczególnienie	W mln zł	2012=100	Ogółem=100
Ogółem	**4 738,4**	**109,0**	**100,0**
Gminy razem	2 456,2	106,2	51,9
miejskie	436,7	98,9	9,2
miejsko-wiejskie	1 301,4	109,6	27,5
wiejskie	718,0	105,0	15,2
Powiaty	698,9	105,1	14,7
Miasta na prawach powiatu	984,1	105,6	20,8
Województwo	599,3	136,4	12,6

Na wzrost dochodów ogółem w skali roku istotny wpływ miał wzrost dotacji (o 19,6%) oraz dochodów własnych (o 9,2%). Subwencja ogólna była o 0,7% wyższa niż przed rokiem.

Głównym źródłem dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, które w 2013 r. stanowiły 45,4% ogółu dochodów budżetów JST. Dalsze 28,9% stanowiła subwencja ogólna, a 25,7% - dotacje.

Wykres 1. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

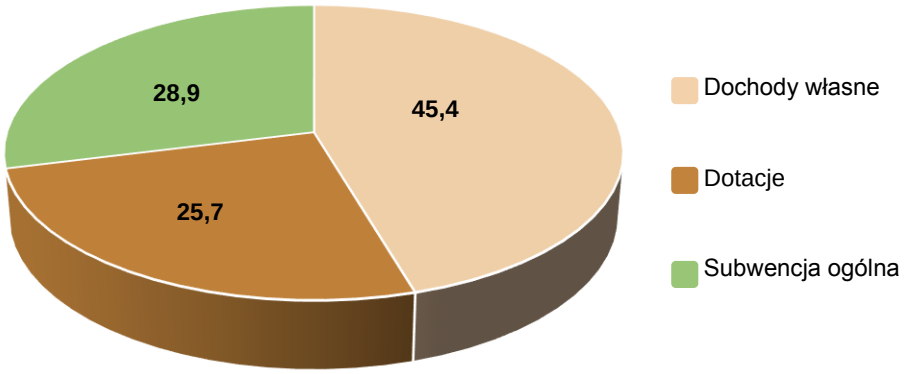

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów JST w województwie lubuskim w 2013 r. wyniosły 4635 zł. Rosnące w ostatnich latach dochody własne i subwencja ogólna osiągnęły w 2013 r. poziom odpowiednio 2104 zł i 1340 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Z kolei dotacje w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły w porównaniu z poprzednim rokiem o 19,6% do 1191 zł, po spadku w latach 2011 i 2012 (średnio o 7,4%).

Wykres 2. Dochody jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

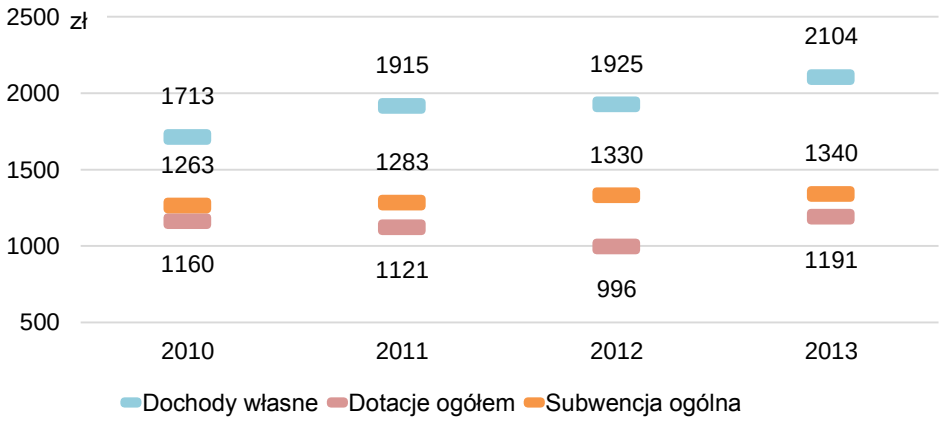

DOCHODY WŁASNE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2013 r. dochody własne JST wyniosły 2151,8 mln zł (45,4% ogółu dochodów JST). Było to o 181,3 mln zł więcej niż w 2012 r. Wyższe niż przed rokiem były m.in. wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (o 5,2%), które stanowiły 15,1% ogółu dochodów budżetów JST. Spośród znaczących w strukturze dochodów JST kategorii dochodowych, wyższe niż przed rokiem były także dochody z tytułu podatku od nieruchomości (o 10,0%) oraz dochody z majątku (o 2,6%), a ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 11,7% i 3,2%.

Wzrost dochodów własnych notowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, najwyższy w budżetach miast na prawach powiatu (o 9,8%), w budżecie województwa (o 9,6%) oraz w budżetach gmin (o 9,2%). W mniejszym stopniu wzrosły dochody własne budżetów powiatów (o 6,3%).

Tabl. 2. Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Budżety gmin				Budżety powiatów	Budżety miast na prawach powiatu	Budżet woje-wództwa
		razem	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie			
				w mln				
Ogółem	**2 151,1**	**1 275,2**	**261,4**	**668,5**	**345,3**	**215,3**	**543,0**	**117,6**
w tym:								
udział w podatku dochodowym od osób prawnych	109,2	18,0	6,6	9,4	2,0	3,8	16,9	70,6
udział w podatku dochodowym od osób fizycznych	713,8	362,7	80,4	185,8	96,5	99,3	228,6	23,2
podatek rolny	48,0	47,7	0,3	25,5	21,9	-	0,3	-
podatek leśny	17,6	17,5	0,1	9,1	8,3	-	0,1	-
podatek od nieruchomości	554,6	422,0	85,2	218,3	118,5	-	132,7	-
podatek od środków transportowych	23,1	16,5	2,9	9,6	4,0	-	6,6	-
podatek od czynności cywilnoprawnych	30,6	20,1	4,4	10,1	5,6	-	10,4	-
wpływy z opłaty skarbowej	13,6	8,0	2,6	4,7	0,8	-	5,6	-
dochody z majątku	153,4	107,8	28,8	63,2	15,7	15,0	27,4	-
w tym z najmu lub dzierżawy	69,3	50,3	15,9	28,8	5,6	8,1	9,8	1,1
pozostałe dochody	473,5	243,9	48,1	127,1	68,7	97,2	111,7	20,7
w tym środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	30,4	26,0	5,7	11,9	8,4	2,7	1,6	-
				w % dochodów budżetów JST ogółem				
Ogółem	**45,4**	**51,9**	**59,9**	**51,4**	**48,1**	**30,8**	**55,2**	**19,6**
w tym:								
udział w podatku dochodowym od osób prawnych	2,3	0,7	1,5	0,7	0,3	0,5	1,7	11,8
udział w podatku dochodowym od osób fizycznych	15,1	14,8	18,4	14,3	13,4	14,2	23,2	3,9
podatek rolny	1,0	1,9	0,1	2,0	3,0	-	0,0	-
podatek leśny	0,4	0,7	0,0	0,7	1,2	-	0,0	-
podatek od nieruchomości	11,7	17,2	19,5	16,8	16,5	-	13,5	-
podatek od środków transportowych	0,5	0,7	0,7	0,7	0,6	-	0,7	-
podatek od czynności cywilnoprawnych	0,6	0,8	1,0	0,8	0,8	-	1,1	-
wpływy z opłaty skarbowej	0,3	0,3	0,6	0,4	0,1	-	0,6	-
dochody z majątku	3,2	4,4	6,6	4,9	2,2	2,1	2,8	0,5
w tym z najmu lub dzierżawy	1,5	2,0	3,6	2,2	0,8	1,2	1,0	0,2
pozostałe dochody	10,0	9,9	11,0	9,8	9,6	13,9	11,4	3,5
w tym środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	0,6	1,1	1,3	0,9	1,2	0,4	0,2	-

Dochody własne w największym stopniu wspierają budżety gmin, w tym zwłaszcza budżety gmin miejskich, w których ich udział w ogóle dochodów wyniósł 59,9%. W dochodach budżetów gmin miejsko-wiejskich i wiejskich dochody własne stanowiły odpowiednio 51,4% i 48,1%. W ramach dochodów własnych gmin, największy udział w dochodach ogółem miały wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (17,2%) oraz z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (14,8%). W obu tych kategoriach dochodowych wpływy były wyższe niż w roku poprzednim (odpowiednio o 10,6% i 7,0%) zapewniając łącznie środki w wysokości 784,7 mln zł. Znaczące w strukturze dochodów budżetów gmin pozostały tzw. pozostałe dochody (9,9% ogółu dochodów gmin) oraz dochody z majątku (4,4%), które były wyższe niż w roku poprzednim odpowiednio o 16,0% i o 4,5%. Ponadto, spośród kategorii o mniejszym udziale w dochodach budżetów gmin, wyższe niż w roku poprzednim były m.in. wpływy z udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (o 11,2%) oraz z podatku rolnego (o 11,1%).

Wykres. 3. Struktura dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

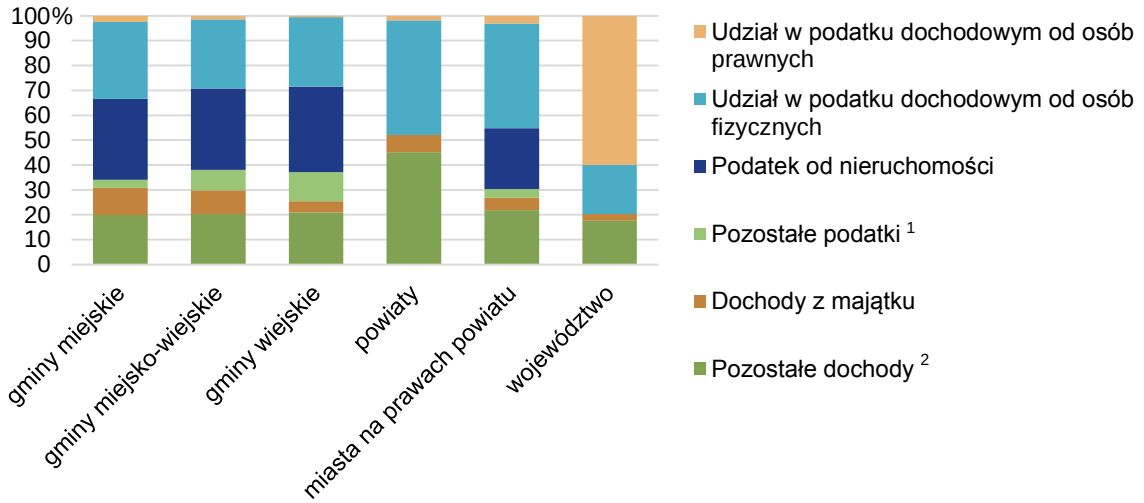

1. Tj. podatki: rolny, leśny, od środków transportowych, od działalności gospodarczej, od spadków i darowizn oraz od czynności cywilno-prawnych;
2. Wraz z wpływami z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej i targowej;

Relatywnie wysoki udział dochodów własnych notuje się w dochodach miast na prawach powiatu – 55,2%, w tym głównie dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (23,2%) oraz z tytułu podatku od nieruchomości (13,5%), które wzrosły w porównaniu z 2012 r. odpowiednio o 1,8% i 8,3%.

W dochodach powiatów dochody własne stanowiły 30,8%, w tym 28,1% stanowiły łącznie dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz tzw. pozostałe dochody.

Najmniejszy odsetek dochodów własnych notuje się w budżecie województwa. W 2013 r. było to 19,6%, w tym 11,8% - z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody własne JST w województwie lubuskim wyniosły 2104 zł. Najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca notuje się w miastach na prawach powiatu (2230 zł) oraz w gminach (średnio 1638 zł). Dochody własne województwa w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 115 zł, a powiatów – 277 zł.

Mapa 1. Dochody własne gmin na 1 mieszkańca w 2013 r.

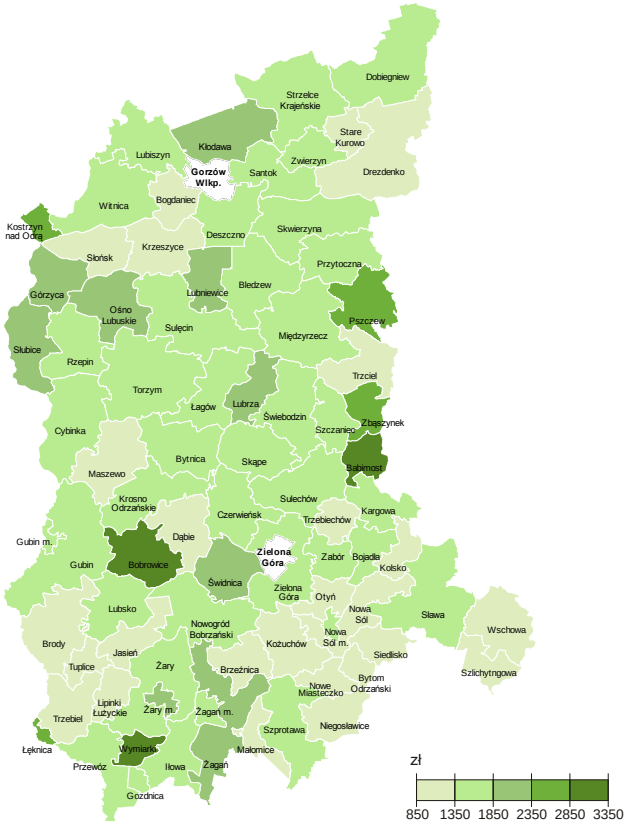

Mapa 2. Dochody własne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2013 r.

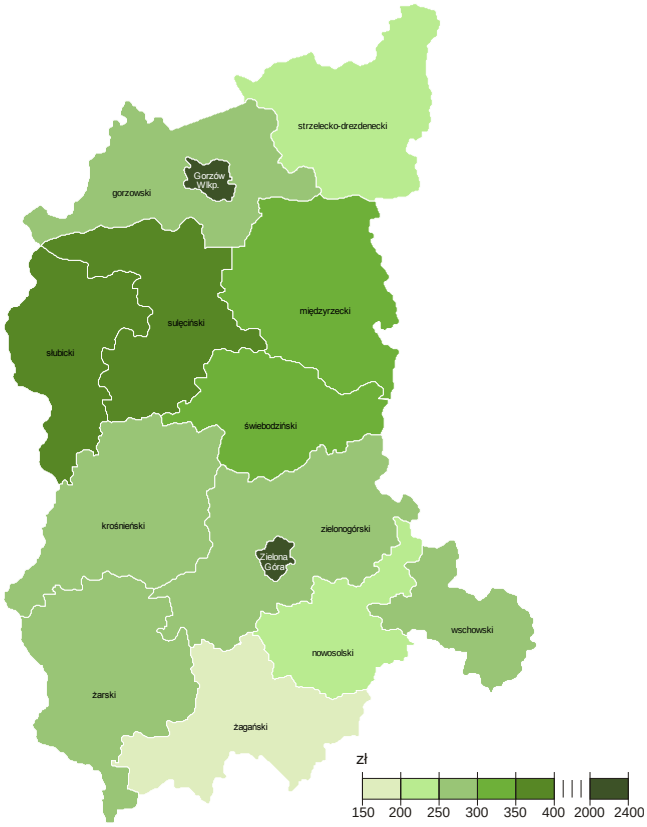

SUBWENCJA OGÓLNA JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Subwencja ogólna stanowiła dalsze 28,9% łącznych dochodów JST, a w wartościach bezwzględnych wyniosła 1369,4 mln zł, tj. o 8,9 mln zł (0,7%) więcej niż w 2012 r. Najwięcej środków zasilających budżety JST w ramach subwencji ogólnej pochodzi z jej części oświatowej, przyznawanej m.in. na utrzymanie szkół publicznych oraz na dokształcanie i odprawy nauczycieli. W 2013 r. było to 1007,1 mln zł, tj. 21,3% ogółu dochodów budżetów (wobec 23,1% przed rokiem).

Tabl. 3. Subwencja ogólna jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Budżety gmin				Budżety powiatów	Budżety miast na prawach powiatu	Budżet woje-wództwa
		razem	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie			
				w mln zł				
Ogółem	1 369,4	638,6	89,7	332,6	216,3	311,5	292,3	127,0
Część:								
wyrównawcza	257,5	139,9	8,1	68,9	62,9	54,6	0,4	62,6
oświatowa	1 007,1	487,2	78,6	255,9	152,7	223,3	277,5	19,1
rekompensująca	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-
równoważąca	50,9	10,8	2,8	7,5	0,6	25,9	14,2	-
regionalna.....	45,2	-	-	-	-	-	-	45,2
Uzupełnienie subwencji ogólnej	8,7	0,7	0,2	0,3	0,1	7,7	0,1	0,1
				w % dochodów budżetów JST ogółem				
Ogółem	28,9	26,0	20,5	25,6	30,1	44,6	29,7	21,2
Część:								
wyrównawcza	5,4	5,7	1,9	5,3	8,8	7,8	0,0	10,4
oświatowa	21,3	19,8	18,0	19,7	21,3	32,0	28,2	3,2
rekompensująca	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	-
równoważąca	1,1	0,4	0,6	0,6	0,1	3,7	1,4	-
regionalna.....	1,0	-	-	-	-	-	-	7,5
Uzupełnienie subwencji ogólnej	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0

Największy udział subwencji ogólnej notuje się w dochodach powiatów. W 2013 r. było to 311,5 mln zł, tj. 44,6% ogółu dochodów powiatów, w tym w części oświatowej, przeznaczonej na utrzymanie szkół ponadpodstawowych, szkolnictwa specjalnego oraz placówek całodobowego pobytu uczniów (bursy, internaty) – 223,3 mln zł, tj. 32,0% ogółu dochodów. Relatywnie wysoki odsetek dochodów powiatów stanowiła część wyrównawcza subwencji ogólnej, finansująca świadczenia z pomocy społecznej i zmniejszająca dysproporcje poziomu dochodów gmin, powiatów i województw oraz część równoważąca, przyznawana powiatom na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz w związku ze zróżnicowaniem sieci dróg powiatowych.

W miastach na prawach powiatu subwencja ogólna w kwocie 292,3 mln zł stanowiła 29,7% ogółu dochodów, w tym część oświatowa - 277,5 mln zł, tj. 28,2% ogółu dochodów miast.

W przypadku budżetów gmin dochody w formie subwencji ogólnej stanowiły średnio 26,0% ogółu dochodów, przy czym w gminach miejskich było to 20,5%, w gminach miejsko-wiejskich – 25,6%, a w gminach wiejskich 30,1%. Zróżnicowanie to wynika głównie z wyższego udziału części wyrównawczej subwencji w dochodach gmin wiejskich (na poziomie 8,8%) oraz gmin miejsko-wiejskich (5,3%) niż gmin miejskich (1,9%). Z kolei odsetek części oświatowej subwencji jest zbliżony we wszystkich typach gmin (średnio wyniósł 19,8%).

Najmniejszy udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem notuje się w przypadku budżetu województwa.

W 2013 r. było to 127,0 mln zł, tj. 21,2% ogółu dochodów województwa. Były to głównie wpływy w formie części wyrównawczej subwencji (10,4% ogółu dochodów) oraz w części regionalnej (7,5%), przyznawanej na uzupełnienie dochodów województw o niższej (ze względu na różnice potencjału gospodarczego) wydajności fiskalnej.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca subwencja ogólna wyniosła od 1200 zł w miastach na prawach powiatu i 820 zł w gminach, do 400 zł w powiatach i 124 zł w województwie.

Wykres 4. Struktura subwencji ogólnej jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

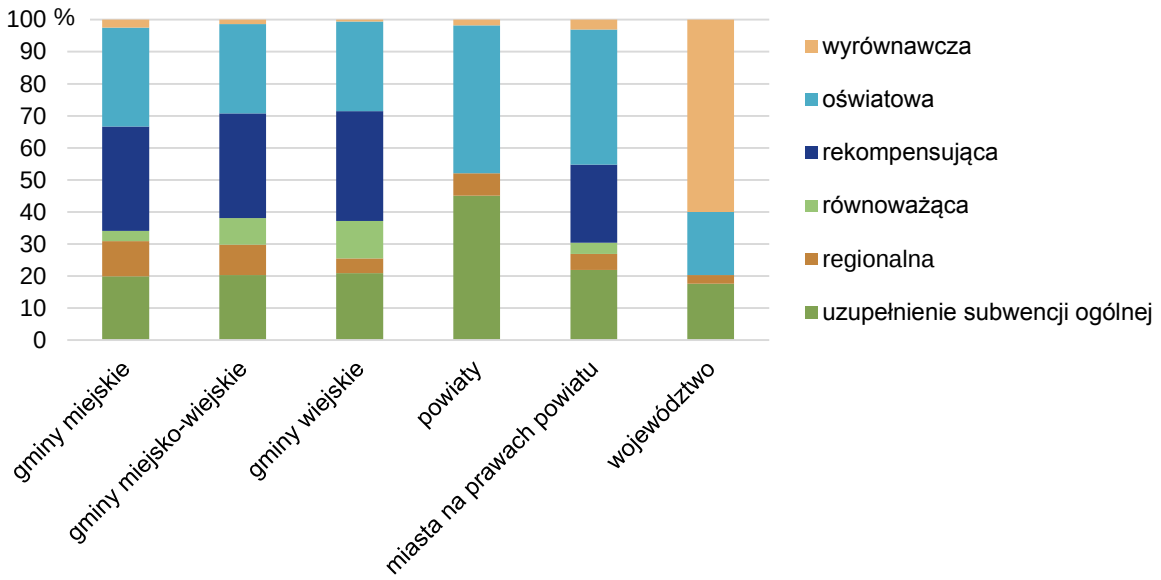

DOTACJE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Dotacje w wysokości 1217,9 mln zł stanowiły 25,7% dochodów JST. Było to o 199,3 mln zł (o 19,6%) więcej niż przed rokiem. Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (19,9% dochodów JST), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (12,1%). Dalsze 5,8% dochodów JST zapewniły tzw. dotacje §§ 200 i 620, które obejmują dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich.[b]

Najwyższy udział dotacji w dochodach ogółem notuje się w budżecie województwa, na poziomie 59,2%. W wartościach bezwzględnych było to 354,7 mln zł, tj. o 69,0% więcej niż w 2012 r. Były to głównie dotacje celowe, które stanowiły 37,0% ogółu dochodów województwa, w tym dotacje z budżetu państwa na zadania własne (18,7%) oraz na zadania z zakresu administracji rządowej

[b] Kategoria ta zastąpiła dotację rozwojową, jaka była ujęta w 2009 r. w ramach dochodów JST. Wiązało się to ze zmianą przepisów w zakresie finansowania i współfinansowania programów i projektów z udziałem środków europejskich. Do 31 grudnia 2009 r. dotacje rozwojowe przekazywano bezpośrednio na rachunki budżetów samorządów województw, które następnie przekazywały je niższym szczeblom. Od początku 2010 r. samorządy otrzymywały środki europejskie w formie płatności bezpośrednio z budżetu środków europejskich (za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego), zaś środki stanowiące współfinansowanie krajowe – w formie dotacji celowej.

(16,1%). Znaczącą w strukturze dochodów województwa kategorią dochodową są dochody z §§ 200 i 620, które w 2013 r. stanowiły 22,1% ogółu dochodów.

Tabl. 4. Dotacje w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Budżety gmin				Budżety powiatów	Budżety miast na prawach powiatu	Budżet woje-wództwa
		razem	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie			
				w mln zł				
Ogółem	**1 217,9**	**542,4**	**85,7**	**300,3**	**156,3**	**172,0**	**148,9**	**354,7**
Celowe	944,0	443,8	72,6	235,1	136,1	152,5	125,7	222,0
z budżetu państwa na zadania:								
z zakresu administracji rządowej	575,6	297,4	48,6	157,4	91,4	99,2	82,3	96,7
własne	315,5	130,4	20,7	70,6	39,1	35,9	37,1	112,0
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1,3	0,6	0,1	0,3	0,2	0,5	0,1	0,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	22,6	6,1	1,9	2,7	1,5	11,6	4,8	0,0
otrzymane z państwowych funduszy celowych	15,8	6,3	0,5	3,4	2,5	1,8	1,3	6,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań	13,3	3,0	0,9	0,7	1,4	3,5	0,2	6,6
§§ 200, 620	273,9	98,6	13,1	65,2	20,3	19,5	23,1	132,7
				w % dochodów budżetów JST ogółem				
Ogółem	**25,7**	**22,1**	**19,6**	**23,1**	**21,8**	**24,6**	**15,1**	**59,2**
Celowe	19,9	18,1	16,6	18,1	19,0	21,8	12,8	37,0
z budżetu państwa na zadania:								
z zakresu administracji rządowej	12,1	12,1	11,1	12,1	12,7	14,2	8,4	16,1
własne	6,7	5,3	4,7	5,4	5,4	5,1	3,8	18,7
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,5	0,2	0,4	0,2	0,2	1,7	0,5	0,0
otrzymane z państwowych funduszy celowych	0,3	0,3	0,1	0,3	0,3	0,3	0,1	1,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań	0,3	0,1	0,2	0,1	0,2	0,5	0,0	1,1
§§ 200, 620	5,8	4,0	3,0	5,0	2,8	2,8	2,3	22,1

Na pozostałych szczeblach samorządu terytorialnego udział dotacji w dochodach był wyraźnie niższy niż w budżecie województwa. Dochody powiatów z tytułu dotacji wzrosły w relacji do 2012 r. o 8,3% do 172,0 mln zł, co stanowiło 24,6% ogółu dochodów powiatów. Dotacje dla gmin wyniosły 542,4 mln zł (tj. o 7,7% więcej niż w 2012 r.), a ich udział w ogóle dochodów gmin wyniósł 22,1%. Najwyższy wzrost dotacji w skali roku wystąpił w gminach miejsko-wiejskich (o 17,3%). W gminach wiejskich dotacje były o 6,9% wyższe niż w roku poprzednim, natomiast w gminach miejskich dotacje były o 15,3% niższe niż w 2012 r. W najmniejszym stopniu dotacje wspierają budżet miast na prawach powiatu. W 2013 r. było to 148,9 mln zł (o 1,6% więcej niż w 2012 r.), tj. 15,1% ogółu dochodów miast na prawach powiatu.

Wykres 5. Struktura dotacji jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

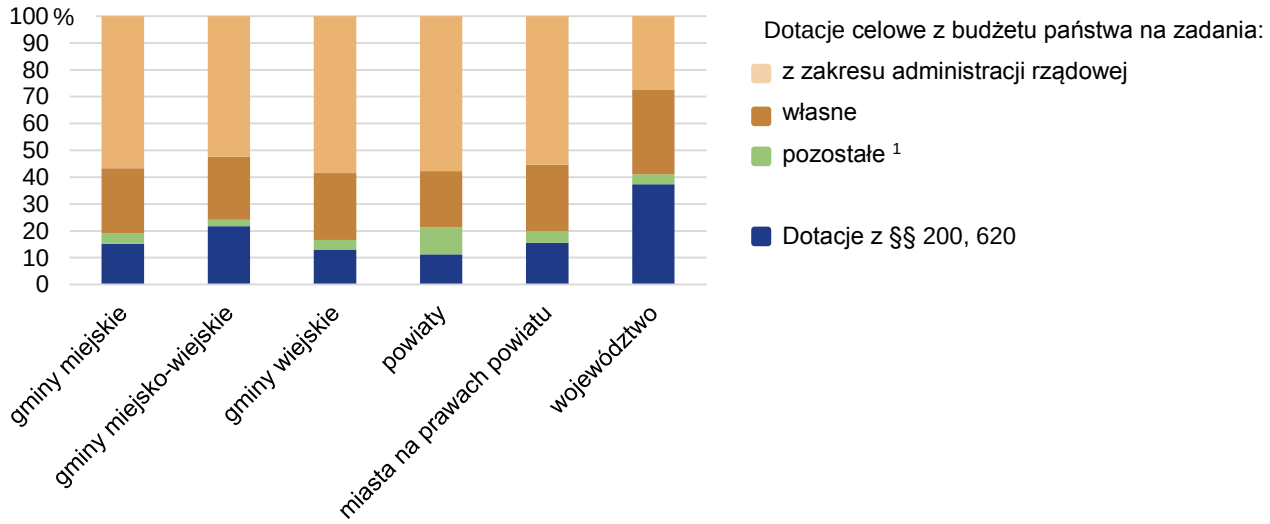

1 realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego, otrzymane z państwowych funduszy celowych, z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań

W przeliczeniu na 1 mieszkańca najwyższe dotacje notowano w budżetach gmin (696 zł) oraz w budżetach miast na prawach powiatu (611 zł). Dotacje w budżecie województwa w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 347 zł, a w budżetach powiatów 221 zł.

DOCHODY NA FINANSOWANIE I WSPÓŁFINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH W 2013 r.

W 2013 r. dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 373,9 mln zł, co stanowiło 7,9% ogółu dochodów budżetów JST. Na powyższą kwotę składały się tzw. płatności z budżetu środków europejskich (256,5 mln zł), środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (70,9 mln zł) oraz środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE (46,5 mln zł).

W porównaniu z 2012 r. dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wzrosły o 52,7 mln zł, tj. o 16,4%, najbardziej w budżetach gmin miejsko-wiejskich (o 61,5%) i w budżecie województwa (o 45,8%) oraz w mniejszym stopniu w budżetach powiatów (o 8,9%).

Spadek tych dochodów wystąpił w budżetach gmin miejskich (o 49,6%) i wiejskich (o 15,6%) oraz w budżetach miast na prawach powiatu (o 29,6%).

Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w największym stopniu wsparły budżet województwa. Ich udział w ogóle dochodów w 2013 r. wyniósł 28,7%. Odsetek tych dochodów w dochodach gmin wyniósł średnio 6,1%, przy czym kształtował się na poziomie od 4,5% w gminach miejskich i 5,9% w gminach wiejskich do 6,8% w gminach miejsko-wiejskich. Najmniejszy udział omawianych dochodów notowano w dochodach miast na prawach powiatu (3,4%) oraz powiatów (2,8%).

Tabl. 5. Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Budżety gmin				Budżety powiatów	Budżety miast na prawach powiatu	Budżet województwa
		razem	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie			
				w mln zł				
Ogółem	**373,9**	**150,9**	**19,8**	**88,7**	**42,4**	**27,1**	**23,9**	**171,9**
środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	70,9	46,1	4,5	25,4	16,2	1,7	0,6	22,5
środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	46,5	7,7	1,7	3,7	2,3	3,2	1,2	34,4
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.)	256,5	97,1	13,6	59,7	23,8	22,1	22,2	115,1
				w % dochodów budżetów JST ogółem				
Ogółem	**7,9**	**6,1**	**4,5**	**6,8**	**5,9**	**2,8**	**3,4**	**28,7**
środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	1,5	1,9	1,0	1,9	2,3	0,2	0,1	3,7
środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	1,0	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	5,7
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.)	5,4	4,0	3,1	4,6	3,3	2,2	3,2	19,2

II. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2013 R.

W 2013 r. wydatki JST wyniosły 4617,2 mln zł, tj. wzrosły w stosunku do poprzedniego roku o 7,1% (po spadku notowanym w latach 2011 i 2012 średnio o 5,6%).

Tabl. 6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

Wyszczególnienie	W mln zł	2012=100	Ogółem=100
Ogółem	**4 617,2**	**107,1**	**100,0**
Gminy razem	2 384,4	104,7	51,6
miejskie	433,1	100,8	9,4
miejsko-wiejskie	1 269,8	107,9	27,5
wiejskie	681,5	101,7	14,8
Powiaty	682,7	104,3	14,8
Miasta na prawach powiatu	971,9	104,0	21,1
Województwo	578,3	129,4	12,5

Ponad połowę ogółu wydatków JST zrealizowały gminy (51,6%), w tym 27,5% - gminy miejsko-wiejskie. Wydatki miast na prawach powiatu stanowiły 21,1% ogółu wydatków JST, powiatów - 14,8%, a województwa - 12,5%.

W strukturze wydatków JST większość stanowiły wydatki bieżące (86,1%). Pozostałe 13,9% ogółu wydatków stanowiły wydatki majątkowe, w tym 13,6% - wydatki inwestycyjne. W porównaniu z 2012 r. wzrosły zarówno wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne (odpowiednio o 14,4% i 14,5%), jak i wydatki bieżące (o 6,0%).

Wykres 6. Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

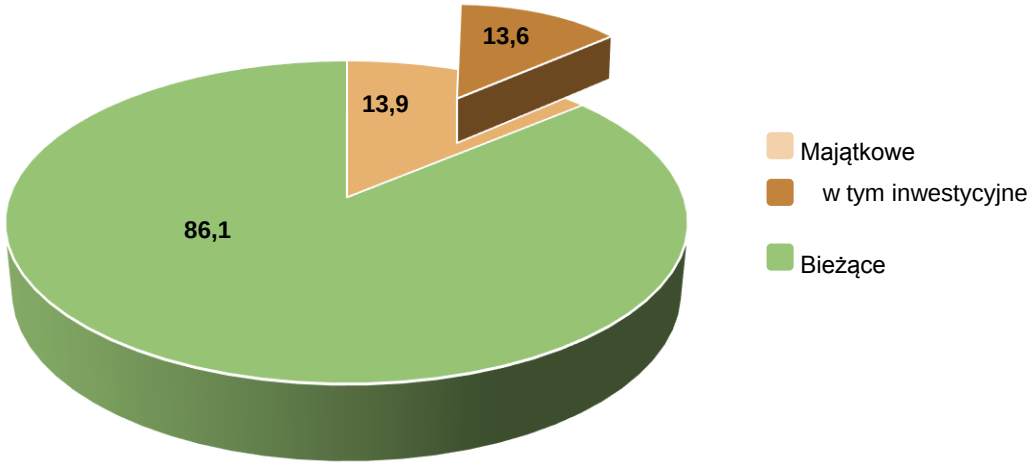

Wydatki JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły w skali roku o 7,2% do poziomu 4517 zł, po spadku w latach 2011 i 2012 spowodowanym znacznym ograniczeniem wydatków inwestycyjnych. W 2013 r. wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca były wyższe niż w roku poprzednim o 14,6%, jednak stanowiły zaledwie 47,9% wydatków inwestycyjnych zrealizowanych w 2010 r. Utrzymał się natomiast obserwowany od lat wzrost wydatków bieżących, które w 2013 r. wyniosły 3889 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca (tj. o 6,1% więcej niż w 2012 r. i o 13,4% więcej niż w 2010 r.).

Wykres 7. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

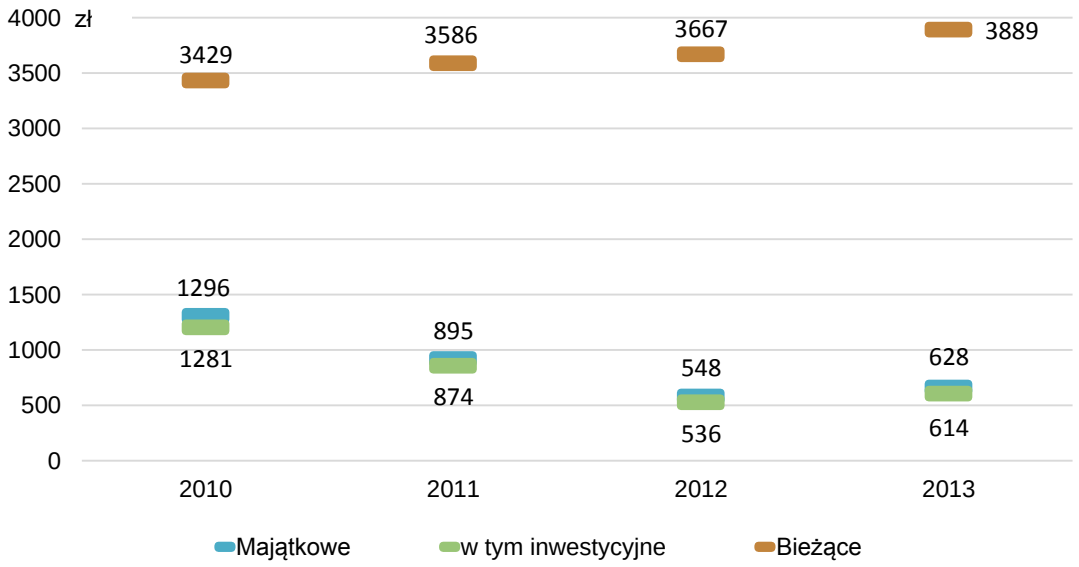

WYDATKI BIEŻĄCE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Wydatki bieżące stanowiły 86,1% ogółu wydatków JST. W wartościach bezwzględnych było to 3975,3 mln zł, tj. o 223,9 mln zł (tj. o 6,0%) więcej niż w roku poprzednim. Powyżej poziomu sprzed roku ukształtowały się m.in. wydatki bieżące jednostek budżetowych (o 9,1%), w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (o 2,2%) oraz wydatki na zakup materiałów i usług (o 9,9%).

Tabl. 7. Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Budżety gmin				Budżety powiatów	Budżety miast na prawach powiatu	Budżet woje-wództwa
		razem	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie			
				w mln zł				
Ogółem	**3 975,3**	**2 060,3**	**375,2**	**1 089,6**	**595,5**	**630,9**	**887,4**	**396,6**
Dotacje	394,1	122,7	32,0	61,5	29,3	28,8	133,7	108,9
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych	45,4	10,3	3,7	1,8	4,7	-	33,0	2,1
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	532,4	410,1	68,9	219,0	122,2	29,1	90,5	2,7
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	2 954,9	1 476,1	264,6	781,9	429,6	560,8	642,5	275,5
w tym:								
wynagrodzenia	1 526,8	769,7	137,6	409,7	222,3	322,5	357,6	77,0
w tym osobowe	1 369,4	689,6	124,5	367,9	197,2	286,1	323,5	70,2
pochodne od wynagrodzeń	282,2	150,8	26,8	80,2	43,9	53,0	64,4	14,0
w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	281,9	150,8	26,8	80,2	43,8	52,8	64,4	14,0
zakup materiałów i usług	789,9	418,6	82,7	220,7	115,2	111,2	184,2	76,0
Obsługa długu publicznego	79,3	42,8	9,0	24,2	9,7	12,0	15,3	9,1
Wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń	2,1	2,1	2,1	-	-	-	-	-
Pozostałe	1 160,4	564,2	100,9	295,1	168,2	185,6	225,9	184,8
				w % wydatków budżetów JST ogółem				
Ogółem	**86,1**	**86,4**	**86,6**	**85,8**	**87,4**	**92,4**	**91,3**	**68,6**
Dotacje	8,5	5,1	7,4	4,8	4,3	4,2	13,8	18,8
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych	1,0	0,4	0,9	0,1	0,7	-	3,4	0,4
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	11,5	17,2	15,9	17,3	17,9	4,3	9,3	0,5
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	64,0	61,9	61,1	61,6	63,0	82,1	66,1	47,6
w tym:								
wynagrodzenia	33,1	32,3	31,8	32,3	32,6	47,2	36,8	13,3
w tym osobowe	29,7	28,9	28,7	29,0	28,9	41,9	33,3	12,1
pochodne od wynagrodzeń	6,1	6,3	6,2	6,3	6,4	7,8	6,6	2,4
w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	6,1	6,3	6,2	6,3	6,4	7,7	6,6	2,4
zakup materiałów i usług	17,1	17,6	19,1	17,4	16,9	16,3	19,0	13,1
Obsługa długu publicznego	1,7	1,8	2,1	1,9	1,4	1,8	1,6	1,6
Wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń	-	0,1	0,5	-	-	-	-	-
Pozostałe	25,1	23,7	23,3	23,2	24,7	27,2	23,2	31,9

Największy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem notuje się w budżetach powiatów (92,4%) i miast na prawach powiatu (91,3%). W budżetach gmin wydatki bieżące stanowiły średnio 86,4% ogółu wydatków, przy czym najwięcej w gminach wiejskich i miejskich (odpowiednio 87,4% i 86,6%), a nieco mniej w gminach miejsko-wiejskich – 85,8%. W budżecie województwa odsetek wydatków bieżących wyniósł 68,6%.

W ramach wydatków bieżących na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego najwięcej środków przeznacza się na wydatki bieżące jednostek budżetowych (średnio 64,0% ogółu wydatków), które wzrosły w skali roku o 5,7%, najbardziej w budżecie województwa (o 53,4%),
a najmniej w budżetach powiatów (o 3,6%). Były to głównie wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (39,2%) oraz na zakup materiałów i usług (17,1%). Znaczące w strukturze wydatków były także wydatki w kategorii „pozostałe", które stanowiły 25,1% ogółu wydatków JST.

Mapa 3. Wydatki bieżące gmin na 1 mieszkańca w 2013 r.

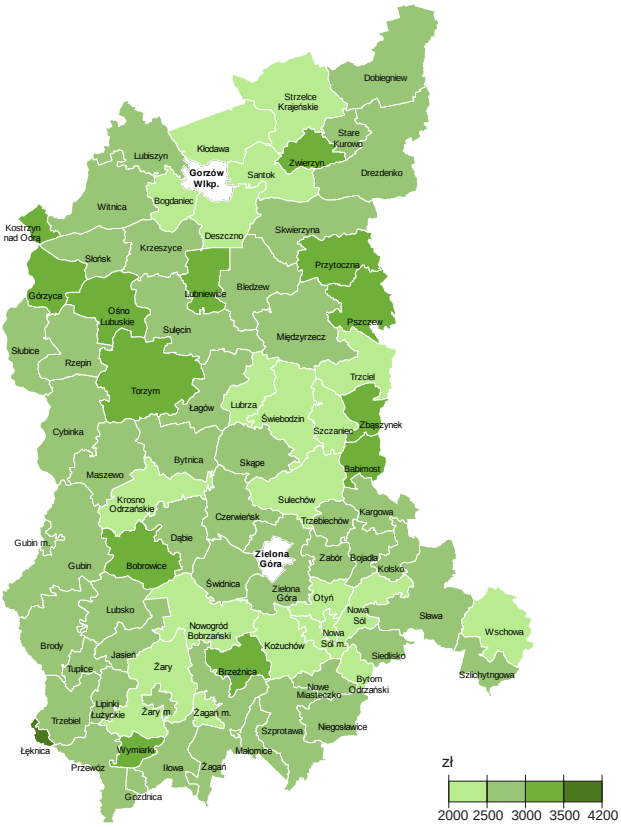

Mapa 4. Wydatki bieżące powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2013 r.

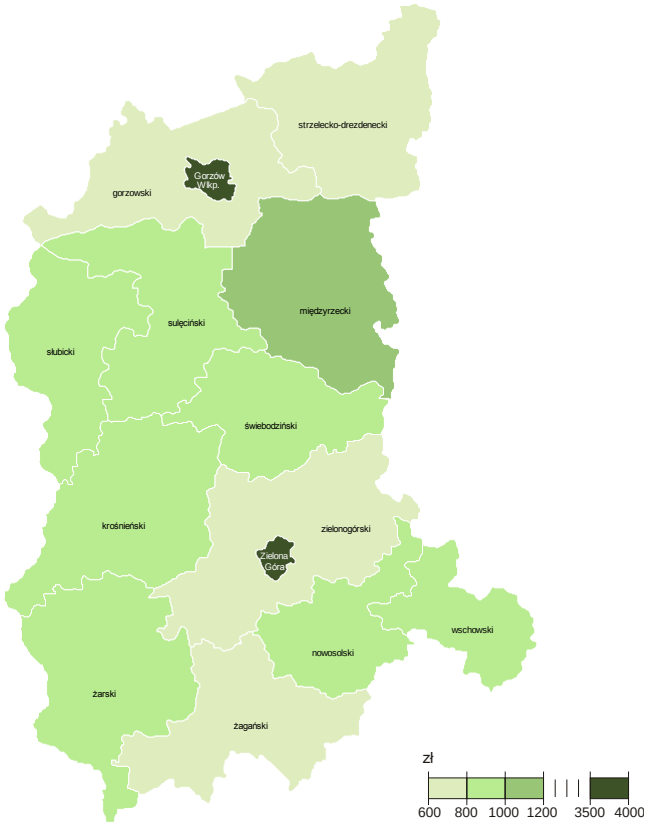

W przeliczeniu na 1 mieszkańca najwyższe wydatki bieżące notowano w miastach na prawach powiatu (3644 zł). Było to o 4,1% więcej niż w poprzednim roku. Wydatki gmin na 1 mieszkańca wzrosły w skali roku średnio o 4,5% do 2646 zł, przy czym w gminach wiejskich wyniosły 2670 zł (o 4,2% więcej niż w 2012 r.), w gminach miejsko-wiejskich - 2647 zł (o 4,5% więcej), a w gminach miejskich - 2563 zł (o 4,9% więcej). Zdecydowanie niższe były wydatki bieżące powiatów i województwa w przeliczeniu na 1 mieszkańca (odpowiednio 810 zł i 388 zł). Było to jednak odpowiednio o 2,3% i 29,2% więcej niż w poprzednim roku.

WYDATKI MAJĄTKOWE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2013 r. wydatki majątkowe stanowiły średnio 13,9% ogółu wydatków JST. W wartościach bezwzględnych wydatki majątkowe JST łącznie wyniosły 642,0 mln zł, w tym większość - 627,5 mln zł (97,8%) stanowiły wydatki inwestycyjne, których wzrost w skali roku o 14,5% zdecydował o wzroście wydatków majątkowych ogółem o 14,4%.

Największy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem notuje się w budżecie województwa, na poziomie 31,4%. W wartościach bezwzględnych było to blisko 182 mln zł, tj. o 30,1% więcej niż w 2012 r. Relatywnie wysoki był także udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków gmin, który kształtował się na poziomie od 10,8% w gminach miejskich, do 12,5% w gminach wiejskich i 14,0% w gminach miejsko-wiejskich. Biorąc pod uwagę budżety gmin wzrost wydatków inwestycyjnych w relacji do poprzedniego roku notowano jedynie w budżetach gmin miejsko-wiejskich (o 35,9%). W gminach miejskich i wiejskich wydatki inwestycyjne były niższe niż w 2012 r. odpowiednio o 25,4% i 12,2%. Najmniejszy odsetek wydatków inwestycyjnych notowano w wydatkach budżetów miast na prawach powiatu (8,7%) oraz budżetów powiatów (7,6%), jednak ich wartość wzrosła w skali roku odpowiednio o 4,2% i 40,1%.

Mapa 5. Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2013 r.

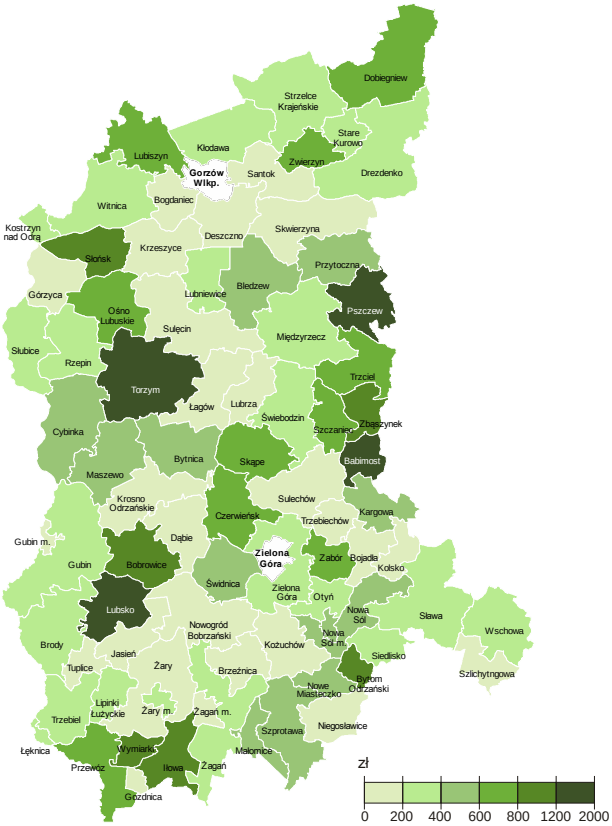

Tabl. 8. Wydatki majątkowe jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Budżety gmin				Budżety powiatów	Budżety miast na prawach powiatu	Budżet woje-wództwa
		razem	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie			
				w mln zł				
Ogółem	**642,0**	**324,1**	**57,9**	**180,2**	**86,0**	**51,8**	**84,4**	**181,7**
w tym inwestycyjne	627,5	309,7	46,7	178,2	84,8	51,6	84,4	181,7
				w % wydatków budżetów JST ogółem				
Ogółem	**13,9**	**13,6**	**13,4**	**14,2**	**12,6**	**7,6**	**8,7**	**31,4**
w tym inwestycyjne	13,6	13,0	10,8	14,0	12,5	7,6	8,7	31,4

Mapa 6. Wydatki inwestycyjne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2013 r.

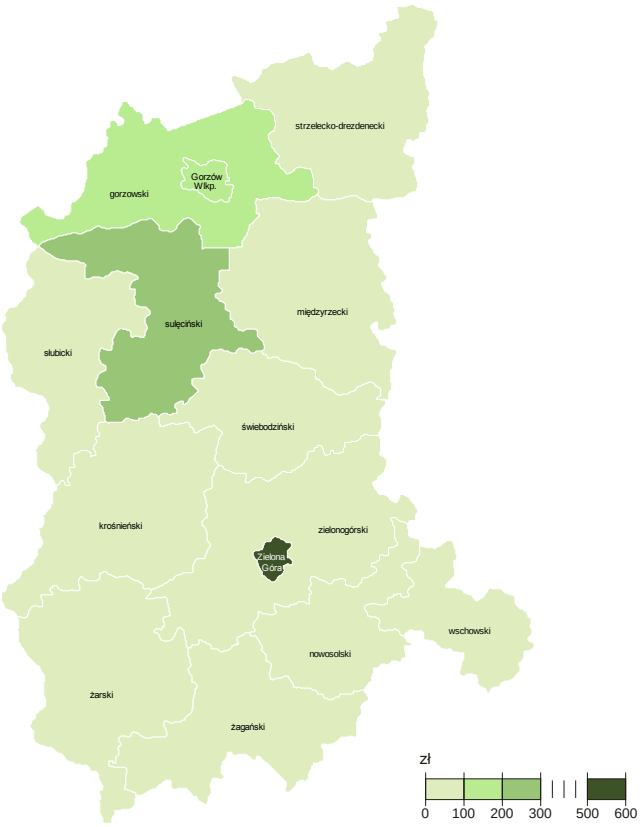

W przeliczeniu na 1 mieszkańca najwyższe wydatki inwestycyjne zrealizowały gminy (średnio 398 zł), z tego gminy miejsko-wiejskie 433 zł, gminy wiejskie 384 zł, a gminy miejskie – 319 zł. Na podobnym poziomie ukształtowały się wydatki inwestycyjne miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (347 zł). Zdecydowanie niższe były natomiast wydatki inwestycyjne budżetu województwa (178 zł na 1 mieszkańca) oraz budżetów powiatów (66 zł).

WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJU

Większość wydatków JST (67,8%) zrealizowano w czterech działach: oświata i wychowanie, pomoc społeczna, transport i łączność oraz administracja publiczna. W strukturze wydatków gmin, miast na prawach powiatu oraz powiatów największy udział mają wydatki w dziale oświata i wychowanie (w 2013 r. było to odpowiednio 34,8%, 39,1% i 29,7%) oraz w dziale pomoc społeczna (odpowiednio 19,8%, 15,1% i 17,6%). Z kolei wydatki województwa koncentrują się głównie w działach: transport i łączność (35,6%), ochrona zdrowia (19,4%) oraz rolnictwo i łowiectwo (15,5%).

W porównaniu z 2012 r. wzrosły wydatki JST m.in. w działach: ochrona zdrowia (o 136,7%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (o 22,3%), transport i łączność (o 20,2%) oraz w mniejszym stopniu w działach: rolnictwo i łowiectwo (o 4,0%), pomoc społeczna (o 3,6%), administracja publiczna (o 3,3%), oświata i wychowanie (o 3,2%). Niższe niż w 2012 r. były m.in. wydatki w dziale obsługa długu publicznego (o 19,6%), kultura fizyczna (o 3,5%) oraz pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (o 2,4%).

Biorąc pod uwagę jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego, wzrost wydatków gmin w porównaniu z poprzednim rokiem notowano m.in. w działach: gospodarka komunalna i ochrona środowiska (o 42,6%), gospodarka mieszkaniowa (o 19,8%), transport i łączność (o 12,9%), pomoc społeczna (o 4,9%), administracja publiczna (o 3,7%) oraz oświata i wychowanie (o 2,1%). Powiaty poniosły wydatki wyższe niż przed rokiem m.in. w działach: transport i łączność (o 20,4%), obsługa długu publicznego (o 16,7%), ochrona zdrowia (o 6,5%), administracja publiczna (o 4,9%), edukacyjna opieka wychowawcza (o 4,5%), oświata i wychowanie (o 2,3%) oraz bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (o 1,7%), a mniej m.in. w dziale gospodarka mieszkaniowa

(o 24,1%). Wydatki miast na prawach powiatu wzrosły w m.in. w działach: gospodarka mieszkaniowa (o 33,0%), transport i łączność (o 30,7%), edukacyjna opieka wychowawcza (o 9,0%), oświata i wychowanie (o 6,4%), kultura fizyczna (o 4,3%) oraz pomoc społeczna (o 2,8%). Zmniejszyły się natomiast wydatki miast na prawach powiatu w działach: gospodarka komunalna i ochrona środowiska (o 31,9%) oraz bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (o 8,0%). Z kolei wydatki budżetu województwa w największym stopniu wzrosły w dziale ochrona zdrowia (o 874,8%). Wyższe niż przed rokiem były także wydatki województwa w działach: transport i łączność (o 19,1%), rolnictwo i łowiectwo (o 8,0%), administracja publiczna (o 3,1%) oraz pomoc społeczna (o 3,0%). Znacząco spadły natomiast wydatki województwa w działach: gospodarka mieszkaniowa (o 62,3%) oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska (o 24,6%).

Tabl. 9. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Budżety gmin				Budżety powiatów	Budżety miast na prawach powiatu	Budżet woje-wództwa
		razem	gminy miejskie	gminy miejsko-wiejskie	gminy wiejskie			
				Wydatki ogółem = 100				
Rolnictwo i łowiectwo	3,2	2,2	0,0	2,2	3,7	0,7	0,0	15,5
Transport i łączność	10,5	4,8	6,0	4,2	5,0	7,9	11,3	35,6
Gospodarka mieszkaniowa	2,5	3,7	5,0	3,9	2,5	0,6	2,5	0,0
Administracja publiczna	10,2	10,9	9,0	10,4	12,9	11,2	7,5	10,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,4	1,7	0,9	1,6	2,3	6,9	2,5	-
Obsługa długu publicznego	2,0	1,8	2,1	1,9	1,4	3,5	1,6	1,6
Oświata i wychowanie	31,0	34,8	35,4	34,6	34,8	29,7	39,1	3,0
Ochrona zdrowia	3,9	0,7	0,8	0,7	0,6	5,8	1,1	19,4
Pomoc społeczna	16,1	19,8	20,1	20,0	19,4	17,6	15,1	0,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,2	1,0	1,7	0,8	1,0	5,5	2,4	3,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,8	1,3	1,1	1,4	1,3	7,1	4,3	0,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,4	8,8	7,5	9,8	7,7	0,3	3,9	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,4	4,4	4,5	4,5	4,1	0,4	2,4	4,7
Kultura fizyczna	2,5	2,7	3,8	2,7	2,0	0,1	4,3	1,8
Pozostałe	1,9	1,4	2,1	1,3	1,3	2,7	2,0	2,9

III. WYNIK BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Bardziej dynamiczny wzrost dochodów niż wydatków JST w 2013 r. skutkował wyższą niż przed rokiem nadwyżką dochodów nad wydatkami. W 2013 r. wynik budżetów JST wyniósł 121,2 mln zł, co stanowiło 2,6% ogółu dochodów JST (wobec 36,5 mln zł, tj. 0,8% ogółu dochodów w 2012 r.).

Wynik finansowy gmin województwa lubuskiego wyniósł 71,8 mln zł i był o 36,0 mln zł wyższy niż w poprzednim roku. Relacja wyniku do dochodów budżetów gmin wyniosła 2,9% wobec 1,5% w 2012 r. Spośród 81 lubuskich gmin w 61 osiągnięto nadwyżkę budżetową, w tym w 11 relacja wyniku do dochodów była wyższa niż 10%, a w 25 gminach – mieściła się w przedziale od 5% do 10%. Spośród 20 gmin, w których wystąpił deficyt, w 3 deficyt przekroczył 15% dochodów.

Wynik budżetów powiatów ukształtował się na poziomie 16,2 mln zł (wobec 10,0 mln zł w 2012 r.), co stanowiło 2,3% (w 2012 r. 1,5%) ogółu dochodów. Nadwyżkę dochodów nad wydatkami notowano w 9 powiatach, przy czym w żadnym z nich relacja wyniku do dochodów nie przekroczyła 9%. Deficyt w pozostałych 3 powiatach (sulęcińskim, gorzowskim i świebodzińskim) łącznie wyniósł minus 5,7 mln zł, tj. 3,9% ogółu ich dochodów.

MAPA 7. Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów gmin w 2013 r.

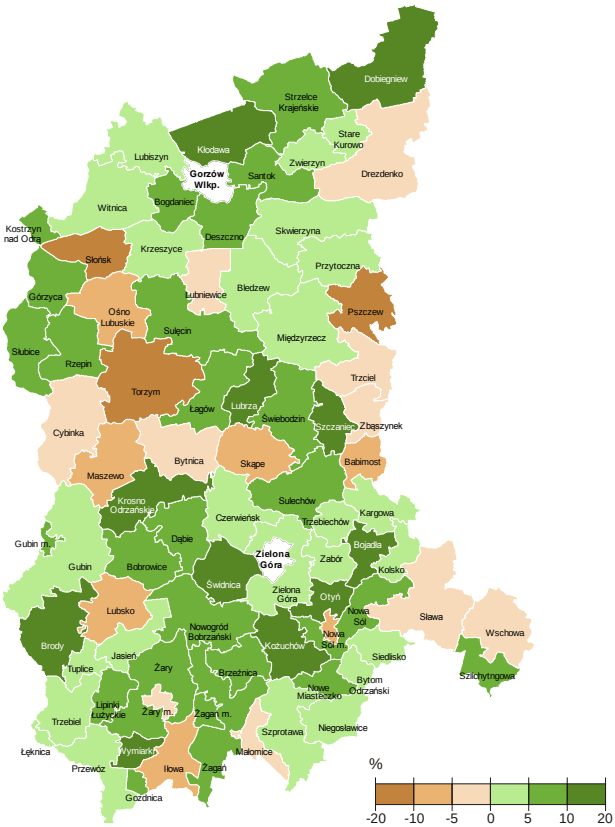

MAPA 8. Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów powiatów i miast na prawach powiatu w 2013 r.

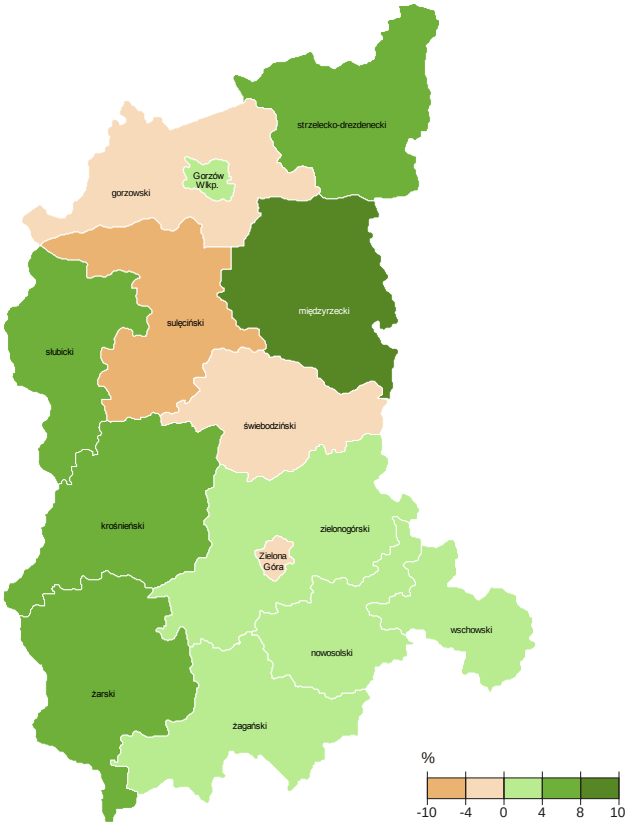

Miasta na prawach powiatu łącznie osiągnęły nadwyżkę budżetową w wysokości 12,2 mln zł (tj. 1,2% ogółu ich dochodów). Dodatni wynik finansowy osiągnięto jednak w Gorzowie Wlkp. (w wysokości 18,8 mln zł, tj. 3,9% dochodów miasta), przy deficycie notowanym w Zielonej Górze (w wysokości minus 6,6 mln zł, tj. 1,3% dochodów miasta).

Dochody województwa przekroczyły wydatki w 2013 r. o blisko 21 mln zł, wobec deficytu notowanego w 2012 r. w wysokości minus 7,3 mln zł. Relacja wyniku finansowego do dochodów w 2013 r. wyniosła 3,5% wobec minus 1,7% w 2012 r.

Spis tablic dostępnych w formacie XLS

Tabl. 1. Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Tabl. 2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Tabl. 3. Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa lubuskiego na tle kraju w 2013 r.

Tabl. 4. Dochody gmin w 2013 r.

Tabl. 5. Dochody powiatów i miast na prawach powiatu w 2013 r.

Tabl. 6. Wydatki gmin w 2013 r.

Tabl. 7. Wydatki powiatów i miast na prawach powiatu w 2013 r.

Tabl. 8. Dochody i wydatki gmin na 1 mieszkańca

Tabl. 9. Dochody i wydatki powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca

Tabl. 10. Wyniki budżetów gmin

Tabl. 11. Wyniki budżetów powiatów i miast na prawach powiatu